S.D. Arts and Shah B.R. Commerce College, Mansa

T.Y.B.A Gujarati Semester-6
Paper No. Core 312
Bhasha Vighyan Ane Gujarati Bhashano Parichay
Dr. Vijetakumari V. Gamit

MCQ

(૧) ભારપૂર્વક વિચાર રજૂ કરતા શબ્દ શું છે ?
(અ) નિપાત (બ) અવ્યવ (ક) ક્રિયા વિશેષણ

(૨) સંયોજક કોને કહે છે ?
(અ) વાક્યનો અર્થ પ્રગટ કરનાર (બ) વાક્યને જોડનાર (ક) શબ્દને જોડનાર

(૩) નીચેનામાંથી રવાનુકારી શબ્દો કયા વર્ગમાં છે ?
(અ) ભણકાર, બબડાટ (બ) ગામેગામ, ઝબક (ક) અસ્થિર, અપંચ

(૪) નીચેનામાંથી પર પ્રત્યયો જણાવો.
(અ) અ.વિ.અ. (બ) ઈક, ઈન, ઈ, હાર (ક) બદ, ગેર, ઈચ

(૫) 'અ' સંયોજકવાળા દ્વિરૂક્ત પ્રયોગો જણાવો.
(અ) ખુલ્લં ખુલ્લા, વારંવાર (બ) દોડંદોડ, બબડવું (ક) થથરવુ, આટઆટલું

(૬) ગુજરાતીમાં પુલ્લિંગ બનાવવા નીચેનામાંથી કયો પ્રત્યય વપરાય છે ?
(અ) આં (બ) ઈ (ક) ઓ

(૭) 'મોટો–મોટી–મોટુ' કેવા નામ કે વિશેષણ છે ?
(અ) અવિકારી વિશેષણ (બ) વિકારી વિશેષણ (ક) અવિકારી સંજ્ઞા

(૮) લિંગ અવસ્થામાં નજાકત પ્રગટ કરનાર તત્વનું આમાં કયું દૃષ્ટાંત છે ?
(અ) ઓરડો–ઓરડી (બ) પગલું–પગલી (ક) ભમરો–ભમરી

(૯) નીચેનામાંથી રચનામૂલક વાક્યપ્રકારો જણાવો.
(અ) કર્મણિ, કર્તરિ, ભાવે વાક્ય (બ) વિધિ, નિષેધ, પ્રશ્ન વાક્ય (ક) સાદુ, સંયુક્ત, મિશ્ર વાક્ય

(૧૦) કુસ્,કુ, નિસ્ પ્રત્યયો કેવા છે ?
(અ) સંસ્કૃત તત્સમ પૂર્વ પ્રત્યય (બ) દ્રશ્ય પૂર્વ પ્રત્યય (ક) સંસ્કૃત તત્સમ પર પ્રત્યય

(૧૧) ક્રિયાપદો સિવાયનો આધ્યાતિક રૂપોનો ઉપયોગ એટલે શું ?
(અ) નિપાત (બ) કૃદંતો (ક) અવ્યયી ભાવ

(૧૨) ભારપૂર્વક કહેવા માટે વપરાતો અવ્યવને શું કહેવામાં આવે છે ?
(અ) અવ્યયી ભાવ (બ) સમાસ (ક) નિપાત

(૧૩) વાક્યોને કે પદસમૂહોને કોણ જોડે છે ?
(અ) સંયોજકો (બ) અવ્યવ (ક) કૃદંતો

(૧૪) શબ્દોનું જોડાણને શું કહેવામાં આવે છે ?
(અ) અવ્યય (બ) સમાસ (ક) કૃદંતો

(૧૫) પદાર્થના અવાજ જેવો જ આભાસ સર્જનાર શબ્દોને શું કહે છે ?
(અ) તત્સમ (બ) દ્રશ્ય (ક) રવાનુકારી

(૧૬) સંસ્કૃતમાંથી સીધે સીધા અર્વાચીન ગુજરાતીમાં આવેલા શબ્દોને કયા શબ્દો કહે છે ?
(અ) તત્સમ (બ) રવાનુકારી (ક) દ્રશ્ય

(૧૭) ગાબડું , ધબ્બો કયા શબ્દો છે ?
(અ) પર પ્રાંતીય (બ) દ્રશ્ય (ક) તત્સમ

(૧૮) 'પ્રતિદિન' કયા સમાસનું દ્રષ્ટાંત છે ?
(અ) દ્વિગુ (બ) તત્પુરૂષ (ક) અવ્યયી ભાવ

(૧૯) 'ચાતુર્માસ' કયા સમાસનું દ્રષ્ટાંત છે ?
(અ) તત્પુરૂષ (બ) દ્વિગુ (ક) કર્મધારય સમાસ

(૨૦) 'વરાળ યંત્ર' કયા સમાસનું દ્રષ્ટાંત છે ?
(અ) મધ્યમપદલોપી (બ) કર્મધારય (ક) ઉપપદ તત્પુરૂષ

(૨૧) 'પરમેશ્વર' કયો સમાસ છે ?
(અ) ઉપપદ તત્પુરૂષ (બ) કર્મધારય (ક) દ્વિગુ

(૨૨) 'કાર્યકર' કયા સમાસનું દ્રષ્ટાંત છે ?
(અ) દ્વિગુ (બ) મધ્યમ પદલોપી (ક) ઉપપદ તત્પુરૂષ

(૨૩) ગુજરાતીના ઉદ્ભવ અને વિકાસની કઈ ભૂમિકાએ પ્રેમાનંદનો સમય છે ?
(અ) પહેલી (બ) ત્રીજી (ક) બીજી

(૨૪) જે સમાસમાં પૂર્વપદ સંખ્યાવાચક હોય અને ઉત્તરપદ નામ હોય તેને કયો સમાસ કહે છે ?
(અ) મધ્યમપદ લોપી (બ) કર્મધારય (ક) દ્વિગુ

(૨૫) 'કુવિચાર' માં 'કુ' એ કયા પ્રત્યયો છે ?
(અ) પૂર્વ (બ) તત્સમ્ (ક) તદભવ

(૨૬) જે વાકયમાં કર્મણીની પ્રધાનતા હોય તેને કયું વાકય કહે છે ?
(અ) ભાવે (બ) કર્મણિ (ક) કર્તરિવાક્ય

(૨૭) જે સમાસમાં પૂર્વપદનો આધાર ઉત્તરપદ હોય તેને કયો સમાસ કહે છે ?
(અ) કર્મધારય (બ) મધ્મમપદ લોપી (ક) બહુવ્રીહિ

(૨૮) 'સરિતા પત્ર લખે છે' – આ કેવી વાકય રચના છે ?
(અ) સાદી વાકય રચના(બ) પ્રેરક વાક્યરચના (ક) ભાવે વાક્યરચના

(૨૯) 'ક્રિયા કરવા પ્રેરવાનો અર્થ' કઈ વાક્ય રચનામાં આવે છે ?
(અ) કર્મણિ વાકય રચના(બ) પ્રેરક વાકય રચના(ક) ભાવે વાક્ય રચના

(૩૦) જયારે અકર્મક ક્રિયાપદો પ્રેરક વાકય રચનામાં સકર્મક બને છે ત્યારે કેવી વાક્યરચના બને છે ?
(અ) પુન: પ્રેરક વાક્યરચના (બ) ભાવે વાક્ય રચના (ક) પ્રેરક વાક્ય રચના

(૩૧) કર્તરિ રચનામાં ક્રિયાપદ કોને અનુસરે છે ?
(અ) કર્મને (બ) કર્તાને (ક) વચનને

(૩૨) 'હું કવિતા ગાઉં છું ' – કયા વાકયનું ઉદાહરણ છે ?
(અ) કર્મણિ (બ) પ્રેરક (ક) કર્તરી

(૩૩) 'બૂટ કાંઈ ખાસ ઘસાયા નહોતાં' – કયા વાકયનું ઉદાહરણ છે ?
(અ) કર્મણિ (બ) કર્તરિ (ક) ભાવે

(૩૪) એક કે વધારે પદો મળીને અર્થ સ્પષ્ટ કરે તેવા સમૂહને શું કહેવાય ?
(અ) ક્રિયાપદ (બ) વાક્ય (ક) સંયોજક

(૩૫) શરીરના અંગદર્શક સંજ્ઞાઓને કે પ્રાણીઓને 'ઓ' પ્રત્યય લાગતો નથી, આમાંથી આ વાતનું સમર્થન કરનાર દ્રષ્ટાંત કયું છે ?
(અ) લાડુ, ઘેટાંઓ (બ) બકરાઓ, શિક્ષકો(ક) નખ, પેટ, વાઘ

(૩૬) કર્મણિવાકય રચના કેવા પ્રકારની વાકય રચના છે ?
(અ) પ્રયોજનની દ્રષ્ટિએ(બ) કારકત્વ (ક) રચનાની દ્રષ્ટિએ

(૩૭) કર્મણિવાકય રચના કેવા ધાતુઓમાં સંભવે છે ?
(અ) અકર્મક ધાતુઓ (બ) સકર્મક ધાતુઓમાં (ક) સકર્મક અને અકર્મક ધાતુઓમાં

(૩૮) 'પણ', 'છતાં' ,'તેમ છતાં' એ કેવા સંયોજકો છે ?
(અ) વિરોધવાચક (બ) અવતરણ વાચક (ક) કારણ વાચક

(૩૯) અપભ્રંશને ઉમાશંકર જોશી શું કહી ઓળખાવે છે ?
(અ) ગુર્જર ભાષા (બ) મારૂ ગુર્જર (ક) પ્રાચીન ગુજરાતી

(૪૦) અપભ્રંશને કે.કા. શાસ્ત્રી શું કહી ઓળખાવે છે ?
(અ) પ્રાચીન ગુજરાતી (બ) મારૂ ગુર્જર (ક) ગુર્જર ભાષા

(૪૧) હેમચંદ્રાચાર્યે કયા પુસ્તકમાં દ્રશ્ય શબ્દોનો કોશ આપેલ છે ?
(અ) દેશી નામમાલા (બ) સિદ્ધહૈમ (ક) સરસ્વતી કંઠાભરણ

(૪૨) જે સમાસમાં પૂર્વપદ અને ઉત્તરપદ વિભક્તિના સંબંથી જોડાયેલાં હોય તેને કયો સમાય કહે છે ?
(અ) દ્વન્દ્ર સમાસ (બ) તત્પુરૂષ સમાસ (ક) બહુવ્રીહિ સમાસ

(૪૩) 'અંદર', 'બહાર', 'પાસે', 'દૂર' કયા ક્રિયા વિશેષણોના દ્રષ્ટાંત છે ?
(અ) સમયવાચક (બ) રિતિવાચક (ક) સ્થળવાચક

(૪૪) 'ખરેખર' ,'અવશ્ય' કયા ક્રિયા – વિશેષણોનાં દ્રષ્ટાંતો છે ?
(અ) નિશ્ચયવાચક (બ) સ્વીકાર વાચક (ક) સંભાવના વાચક

(૪૫) જે પ્રત્યયોથી નામનો ક્રિયાપદ સાથેનો તેમજ નામનો નામ સાથેનો સંબંધ સ્પષ્ટ થાય છે તેને શું કહે છે ?

(અ) વિશેષણ (બ) <u>વિભક્તિ</u> (ક) વચન વ્યવસ્થા

(૪૬) સંસ્કૃત પ્રમાણે વિભક્તિની કેટલી સંખ્યા છે ?

(અ) પાંચ (બ) ચાર (ક) <u>સાત</u>

(૪૭) જે વાક્યમાં એક ક્રિયાપદ કે એક ઉદ્દેશ્ય–વિધેયવાળી રચના હોય તેને શું કહે છે ?

(અ) <u>સાદુ વાક્ય</u> (બ) મિશ્ર વાક્ય (ક) સંયુક્ત વાક્ય

(૪૮) 'તમે બહુ ડાહ્યા' – વાક્યનો પ્રકાર જણાવો.

(અ) સંયુક્ત વાક્ય (બ) <u>સાદુ વાક્ય</u> (ક) મિશ્ર વાક્ય

(૪૯) 'હું મરી જાઉં તો માને મળાય' – વાક્યનો પ્રકાર જણાવો.

(અ) <u>મિશ્ર વાક્ય</u> (બ) સંયુક્ત વાક્ય (ક) સાદુ વાક્ય

(૫૦) 'નવરાત્રિ' કયા સમાસનું દ્રષ્ટાંત છે ?

(અ) મધ્યમપદલોપી સમાસ (બ) <u>દ્વિગુ સમાસ</u> (ક) કર્મધારય સમાસ